

DISEMINAREA CURSULUI COMENIUS „ITC AS A TOOL FOR INTERCULTURAL EDUCATION”

Am descoperit și experimentat o nouă metodă de predare-învățare, denumită *Citirea fotografiilor*, în urma participării la cursul Comenius „ITC as a tool for intercultural education”, desfășurat în perioada 1-8 iulie 2012, în localitatea Amora, Portugalia, în baza grantului nr. 12-688-CG-PT. Am decis să o prezint deoarece poate fi implementată cu succes, indiferent de disciplină.

Predarea-învățarea utilizând media este bazată pe constructivism, conform unei teorii a învățării și dezvoltării cognitive care a câștigat numeroși adepți (Piaget, 1973; Vygotsky, 1978; Forman&Pufall, 1988; Newman, Griffin și Cole, 1989; Resnik, 1989). Din punctul de vedere al constructivismului, învățarea este mai mult decât o simplă receptare a informațiilor. Principala idee a constructivismului este că elevii își construiesc activ cunoștințele. Aceste noi cunoștințe nu se construiesc pe un teren arid, copiii dispunând de cunoștințe și idei empirice sub forma unor achiziții preexistente.

Educația media își propune să dezvolte gândirea critică și participarea activă a elevilor în procesul de predare-învățare. În educația media profesorul ar trebui să creeze situații în care elevii să-și construiască propriile lor judecăți, să-și dezvolte abilitatea de a-și analiza aceste judecăți și să-și asume responsabilitatea în legătură cu ceea ce gândesc.

Fotografia utilizată ca instrument al predării-învățării pornește de la premiza că fotografiile nu sunt simple copii ale realității. Acestea ne apropie de anumite subiecte mai mult decât reușesc să o facă cuvintele. Ca și cuvintele, fotografiile au un autor, deci între fotografie și noi se află o altă persoană: fotograf. Există mai multe categorii de fotografii: peisaje, persoane și peisaje, portrete, oameni în acțiune, obiecte.

Citirea unei fotografii presupune anumiți pași metodologici, grupați în patru etape.

Etapa I. Descrierea fotografiei.

Pentru această etapă sunt înregistrate toate informațiile esențiale legate de fotografia studiată: titlul, autorul, data când a fost făcută. Subiectul fotografiei este descris în detaliu: oamenii, peisajul, obiectele, etc. Culoarele, liniile și umbrele, spațiul sunt menționate și de asemenea modul cum fotograf folosește aceste elemente.

Etapa II. Analiza fotografiei.

Pentru a aduna mai multe informații despre o fotografie este important să o analizăm. Ar fi de ajutor dacă puteți localiza fotografia într-un ziar sau pe un site, dacă puteți afla mai multe informații despre fotograf sau dacă puteți culege informații despre tema fotografiei.

Analiza unei fotografii trebuie să ia în considerare atât punctul dumneavoastră de vedere cât și punctul de vedere al fotografului. Dacă acesta este cunoscut, următoarele întrebări ar putea fi importante:

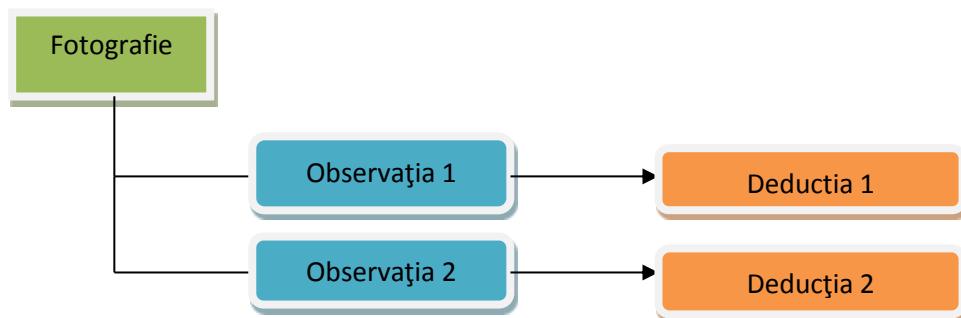
- Cum contrastează/se compară aceasta fotografie cu altele realizate de același autor?
- Realizatorul lucrează conform sau împotriva unui anumit curent de exprimare?

Analiza unei fotografii ar trebui, de asemenea, să se concentreze pe elementele care compun fotografia. Studiul acestor elemente ne ajută în îmbogățirea observațiilor legate de fotografie.

Etapa III. Interpretarea.

Interpretarea observațiilor făcute în timpul descrierii și al analizei ar putea conduce la stabilirea unor concluzii. Când citiți o fotografie este important să separați observațiile obiective de interpretarea acestora. Observațiile și interpretările formulate de noi nu sunt întotdeauna corecte și exacte. De aceea, în practica pedagogică, aceste interpretări personale pot reprezenta baza pentru unele discuții. Pentru a faceosebirea între observații și deducții, se poate folosi următoarea schema:

Pentru a face o interpretare, cel mai important este să adoptați un mod de gândire critic, fără să luați în considerare că fotografia arată un fapt petrecut în realitate.

Etapa IV. Evaluarea.

Evaluarea este ultimul pas în citirea unei fotografii. El necesită o gândire critică și opinii de calitate referitoare la valoarea, mesajul și importanța fotografiei. Este important să identificăm calea prin care fotografia ne poate ajuta să aflăm mai multe despre o anumită temă.

Metoda bazată pe citirea unor fotografii poate fi utilizată în toate etapele procesului de predare-învățare-evaluare. Voi prezenta în cele ce urmează o exemplificare a utilizării acestei metode la disciplina biologie.

Tema: Poluarea mediului;

Clasa a VIII-a;

Tipul lecției: Recapitulare/sistematizare.

Scopul: Utilizarea fotografiei în crearea unei atitudini de respect față de mediul înconjurător.

Obiective: O1. Să experimenteze citirea mesajului unei fotografii;

O2. Să descrie pe baza unei fotografii elementele unui ecosistem.

O3. Să prezinte efectele produse de acțiunea omului asupra unui ecosistem surprins într-o fotografie.

Timp: 50 de minute;

Materiale necesare: fotografii cu diferite ecosisteme afectate de poluare, Fișe de lucru.

Metode și procedee utilizate: citirea fotografiei, observația, conversația, învățarea prin cooperare.

Organizarea activității: pe grupe.

Descrierea activității:

Elevii sunt așezați în grupe de câte 4. Fiecare grupă primește câte o fotografie a unui mediu poluat și un set de fișe de lucru. Li se explică elevilor faptul că vor interpreta fotografiile primite în echipă. – 5 minute;

1. Descrierea fotografiei - 5 minute;

Studiați fotografia și răspundeți la întrebările din tabel:

Întrebare	Răspunsul tau	De ce crezi asta?
Ce ecosistem este prezentat în imagine?		
Unde se află fotograful în momentul în care a făcut fotografia?		
Care este impresia generală în legătură cu această fotografie?		

2. Analiza fotografiei – 10 minute;

Studiați compoziția fotografiei dată la exercitiul 1.

Întrebare	Răspunsul tău
Care sunt componentele acestei imagini?	

Cum sunt conectate aceste elemente între ele?	
Fundalul acestei fotografii are diferite semnificații?	
Unde a plasat fotograficul centrul de interes?	

3. Interpretarea fotografiei – 10 minute;

Răspundeți la următoarele întrebări:

1. Care este principala idee pe care o exprimă această imagine?
2. Exista un mesaj clar?
3. Ne spune fotograficul o poveste? Ne adresează noi întrebări?

Compară răspunsurile tale cu cele ale colegilor de grupă. Completează următorul tabel:

Avem aceeași opinie cu privire la următoarele aspecte:	Avem opinii diferite despre următoarele aspecte:

4. Evaluarea fotografiei – 10 minute

Răspundeți la următoarele întrebări:

Întrebare	Răspunsul tău
Ce am învățat?	
Cum aş putea să aflu mai multe?	
Care este punctul meu de vedere în legatură cu această fotografie?	
De ce avem nevoie pentru a citi o imagine cu succes?	

Dintre avantajele acestei metode pot aminti faptul că elevii își dezvoltă cunoștințele și puterea de înțelegere observând și experimentând. Cu un sprijin adecvat copiii pot înțelege cum gândesc și care este părerea lor despre lucrurile care-i înconjoară.

Profesorii care aplică aceasta metodă ar trebui să nu:

- propună activități practice în lipsa unui scop precis, menite doar să țină elevii ocupați;
- implice reproducerea de către elevi a ideilor profesorului.

Bibliografie:

1. Ciascai Liliana, Iuliana Marchis; Intercultural and media education, Ed. A Triunfadora, Almada, Portugal, 2009;
2. The team of Comenius 2.1. Project ICTime, ICT as a tool of intercultural and media education, Ed. A Triunfadora, Almada, Portugal, 2009.

Prof. Radion Narcisa-Ioana
Liceul Teoretic „Ion Creangă” Tulcea